

Tržište radne snage

Predavanja

Osnovi ekonomije

Školska godina 2012/13

Beograd

19. Decembar 2012

Plate i zaposlenost u Srbiji

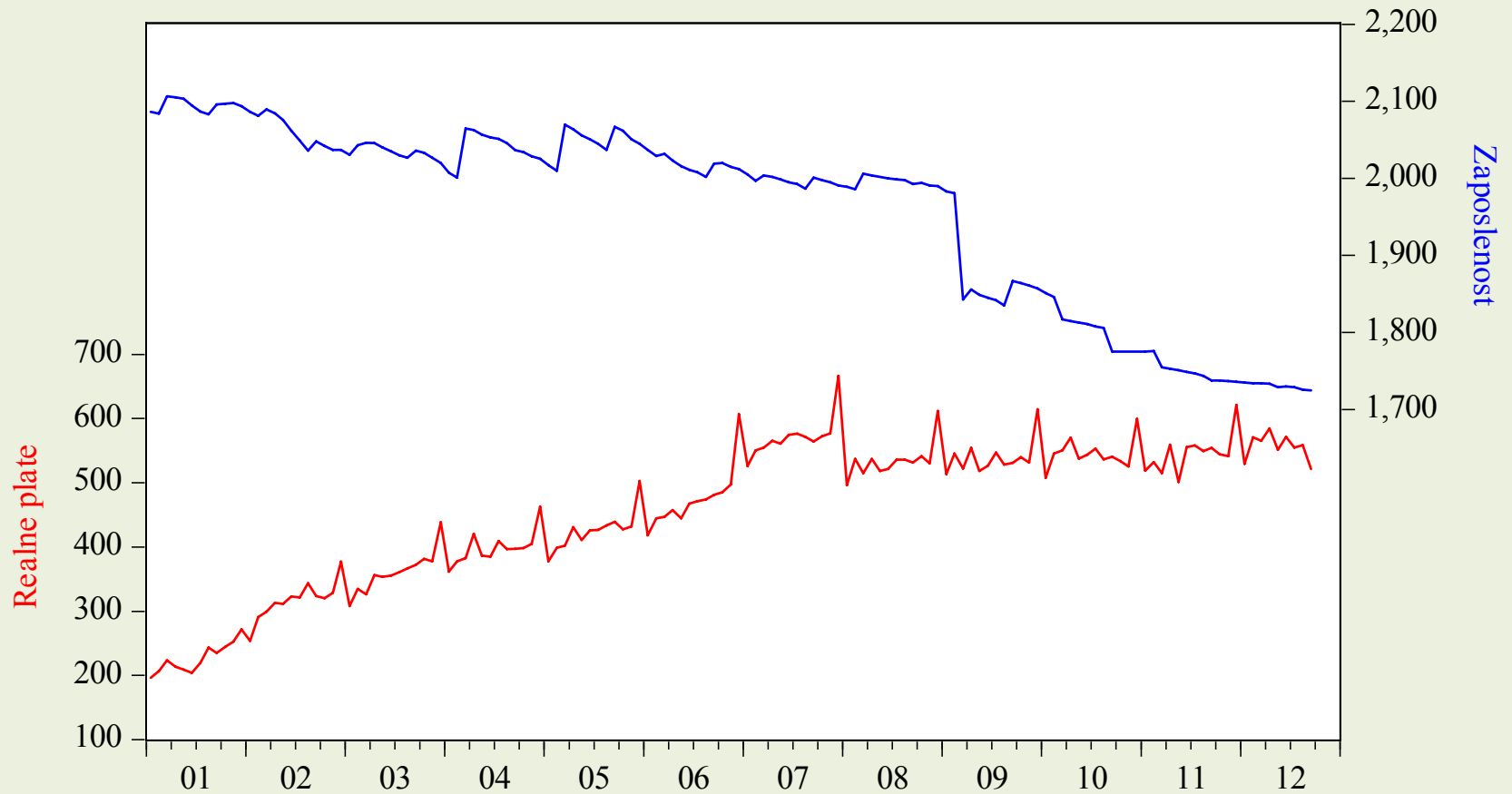
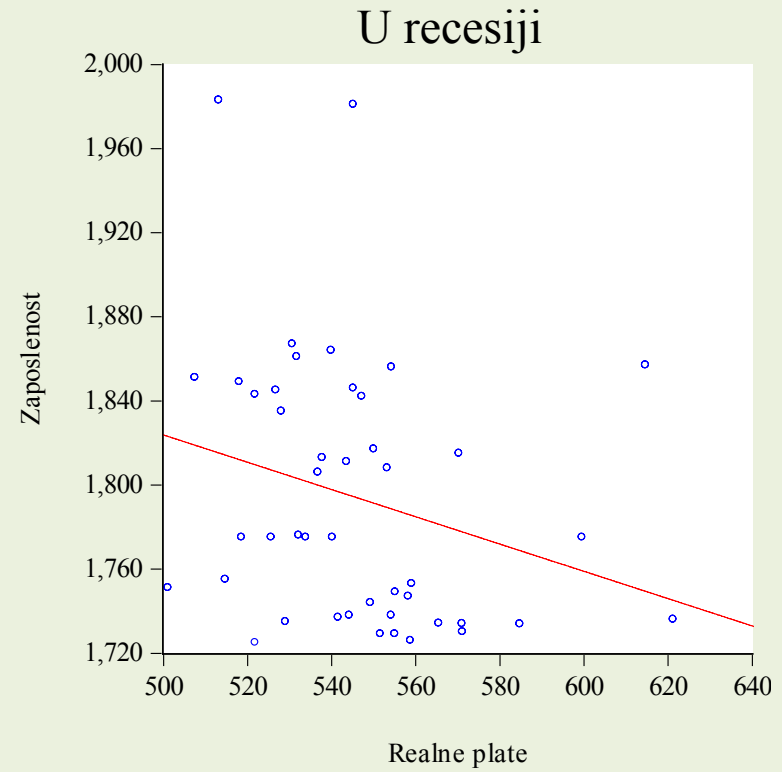
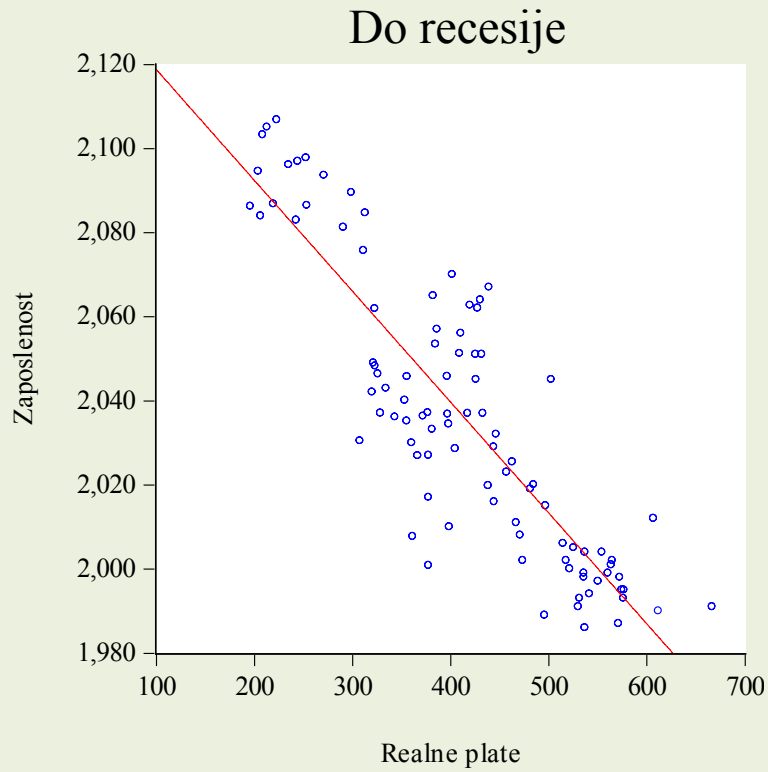
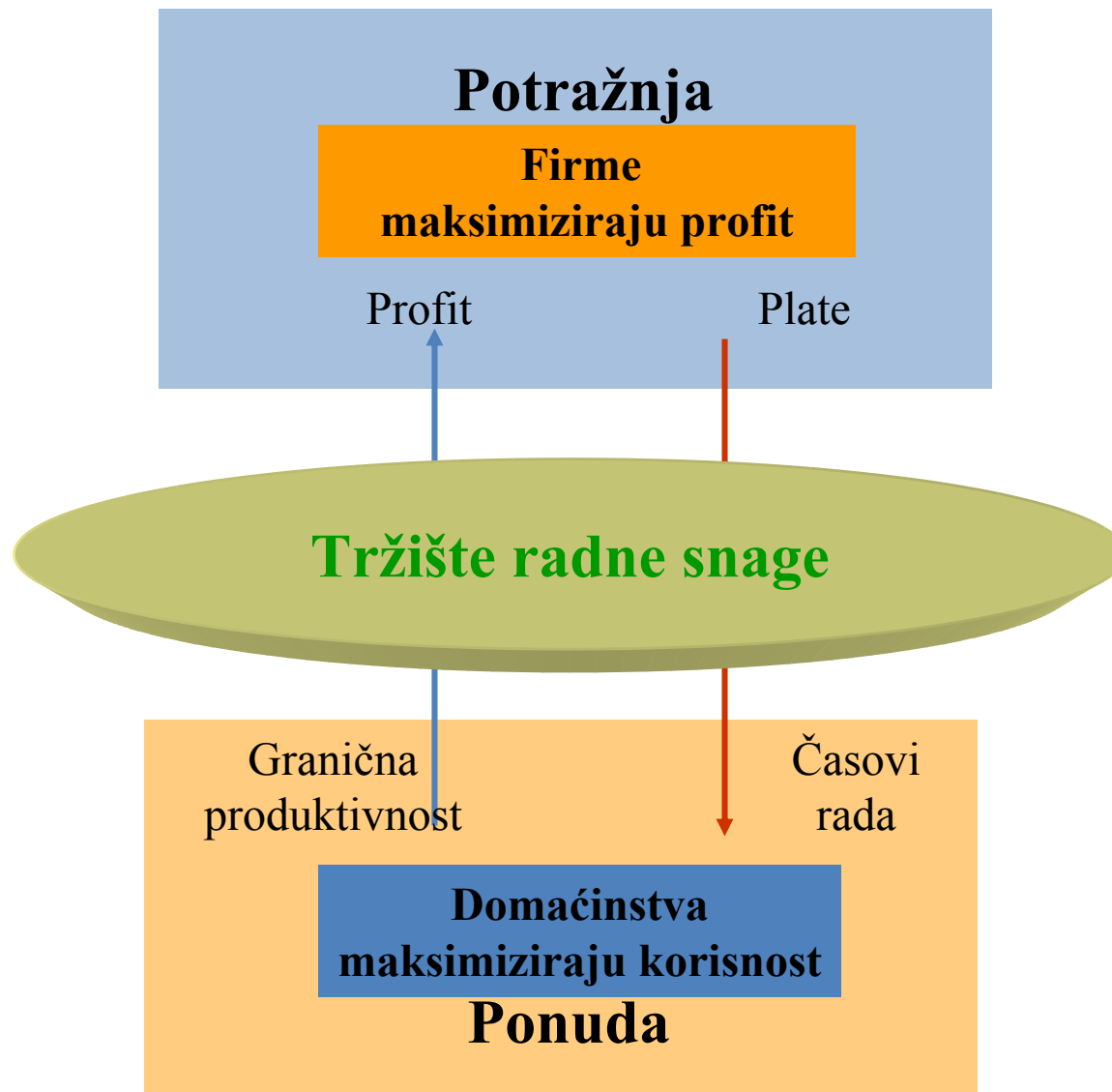

Plate i zaposlenost u Srbiji

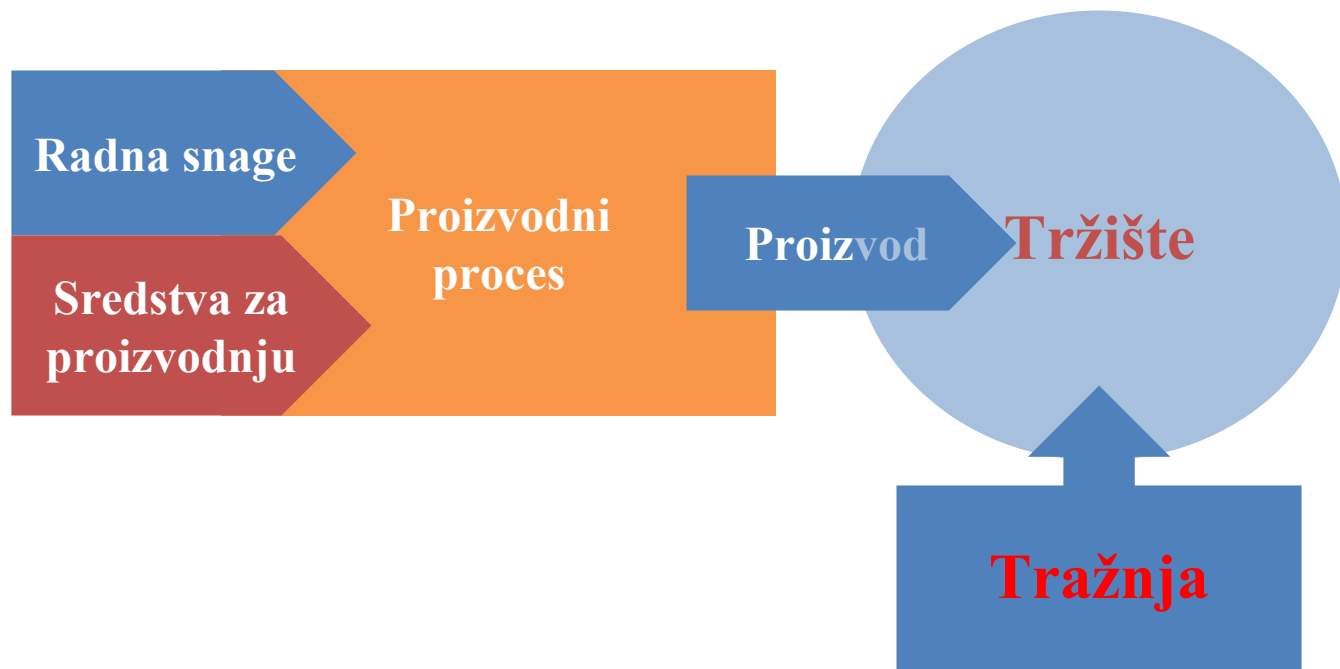

Model tržišta radne snage

Izvedena tražnja za radnom snagom

- Tražnja za proizvodima – preko proizvodne funkcije – određuje tražnju za radnom snagom

Izvedena tražnja za radnom snagom

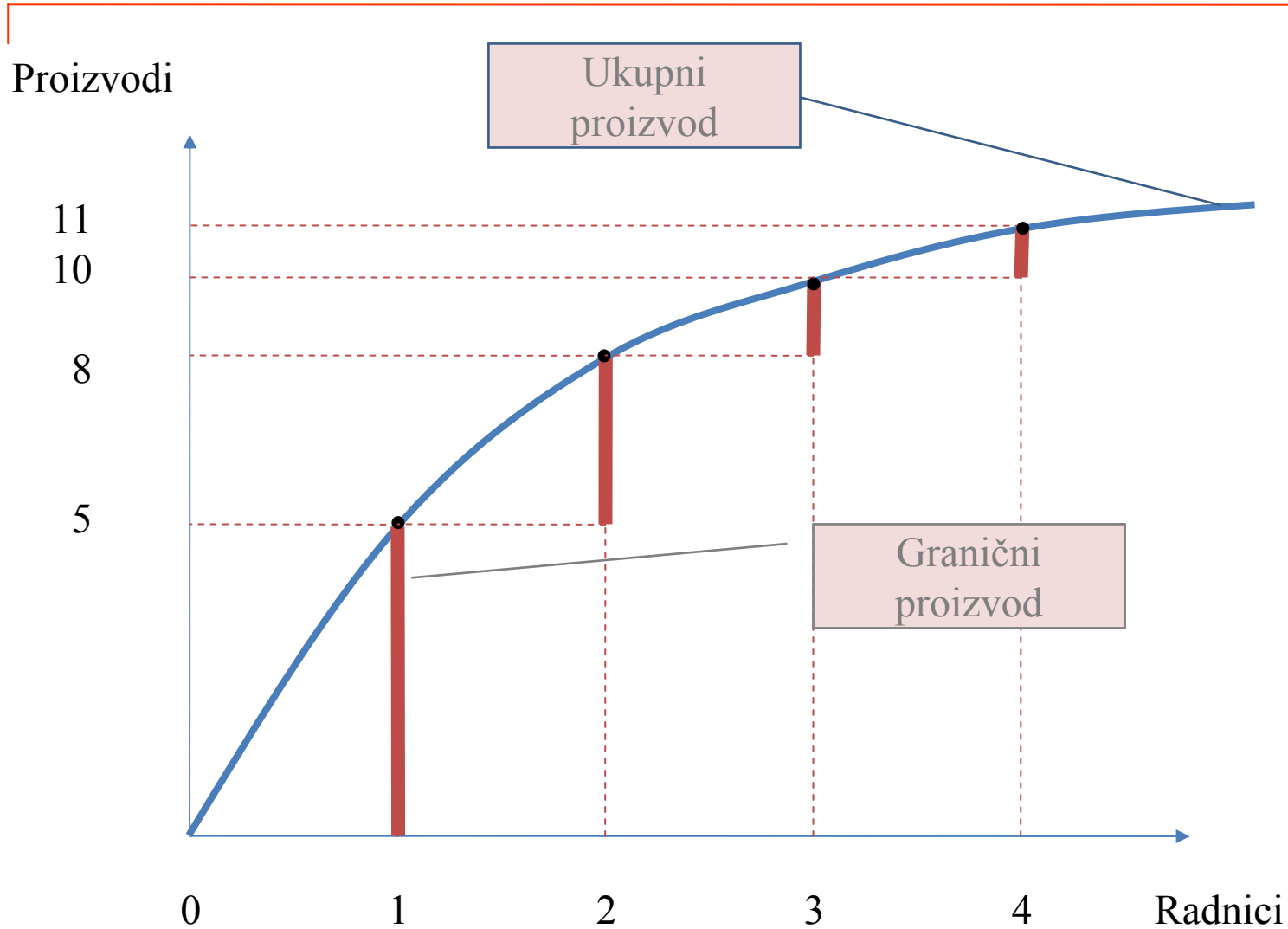
- Potražnja za radnom snagom zavisi od potražnje za finalnim proizvodima
- Što je veća potražnja za stanovima, to je veća tražnja za građevinskim radnicima

Tri ključna pojma

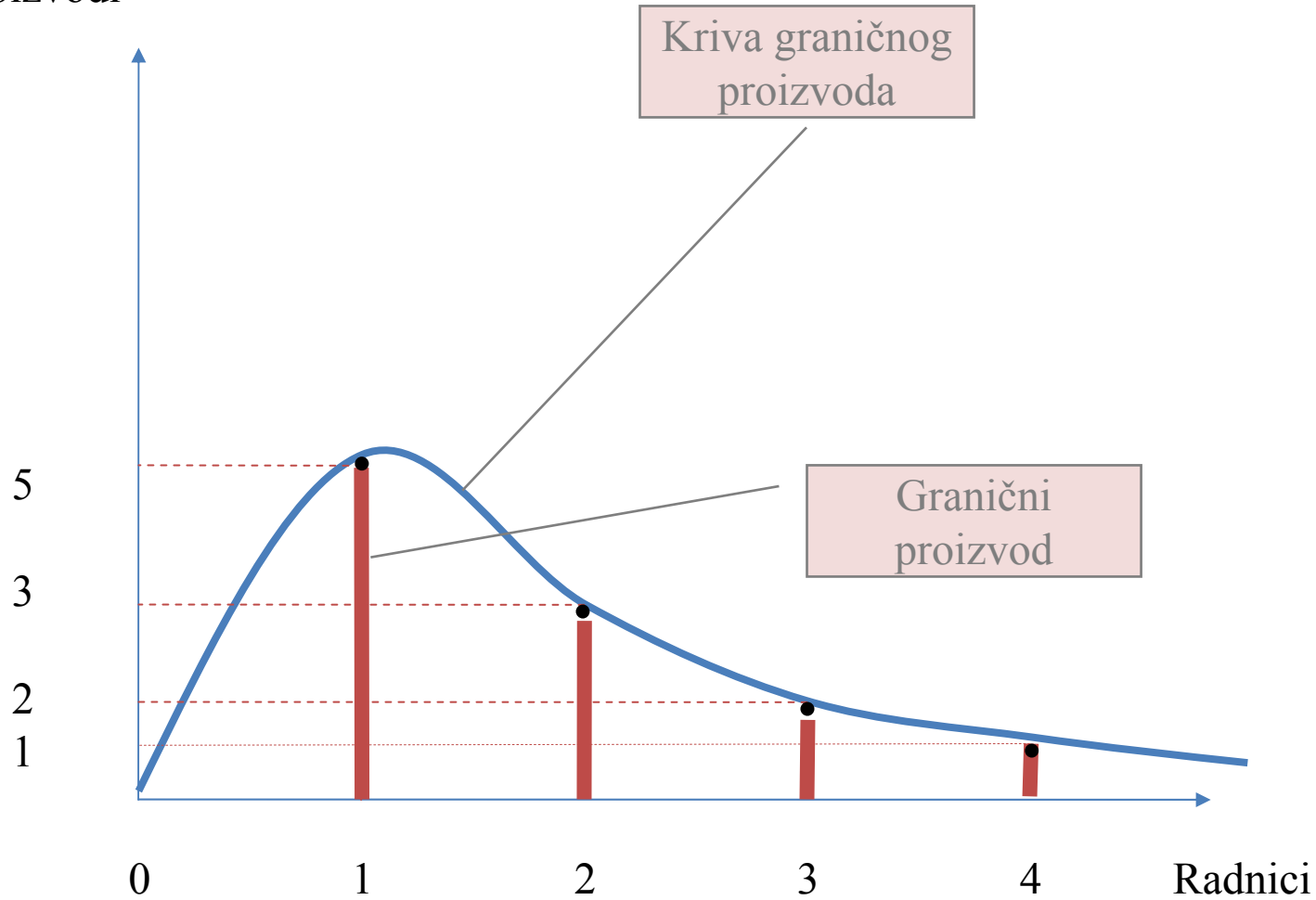
1. Granična produktivnost faktora proizvodnje
 - Rada i kapitala
2. Zakon opadajuće granične produktivnosti
3. Supstitucija (zamenljivost) faktora proizvodnje
 - Elastičnost supstitucije

Ukupni i granični proizvod radne snage

Kriva graničnog proizvoda radne snage

Proizvodi

Kriva graničnog dohotka radne snage

Vrednost

Granični dohodak rada

=

Granični proizvod rada x Cena proizvoda

Neka se svaki proizvod prodaje po 100€

500€

300€

200€

100€

0

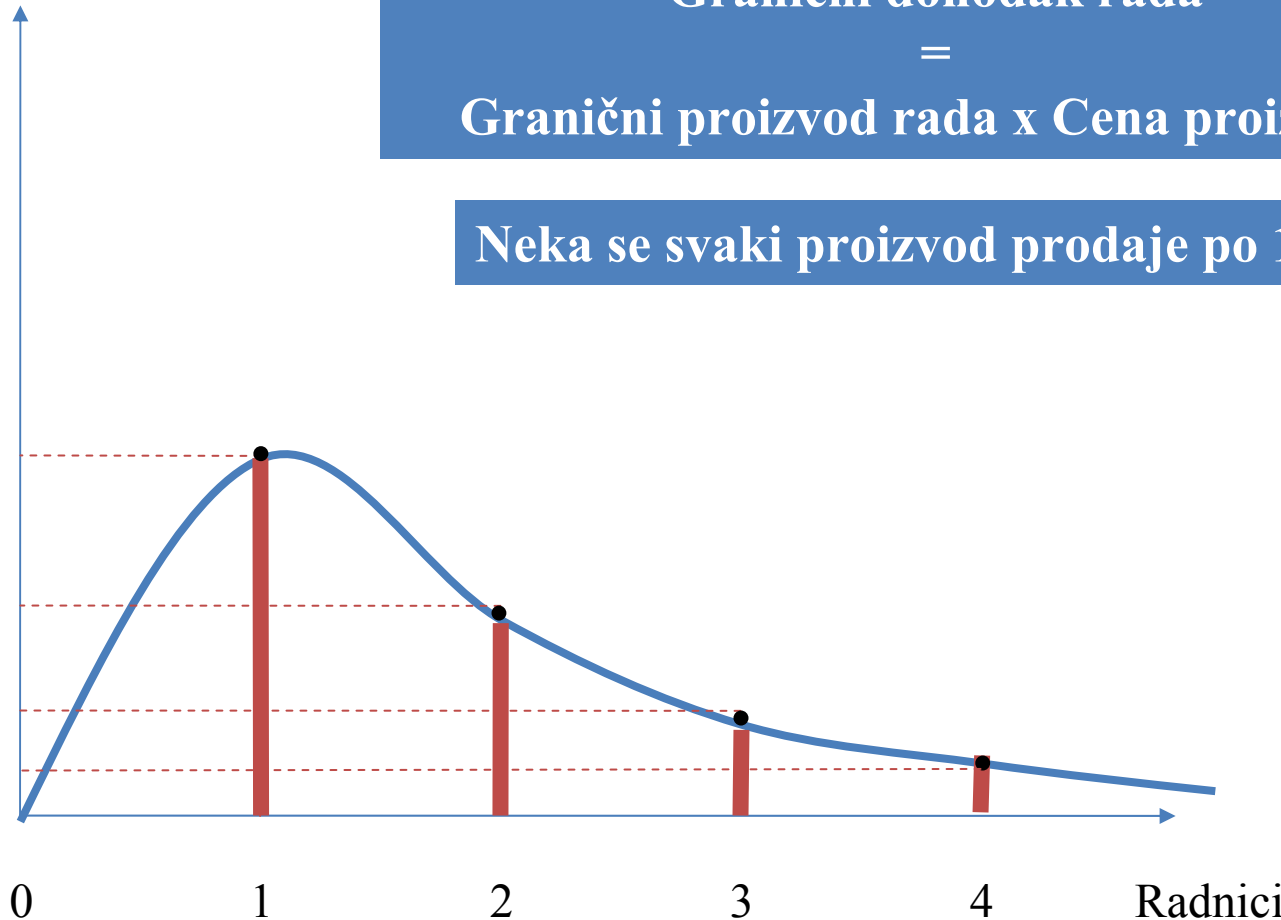
1

2

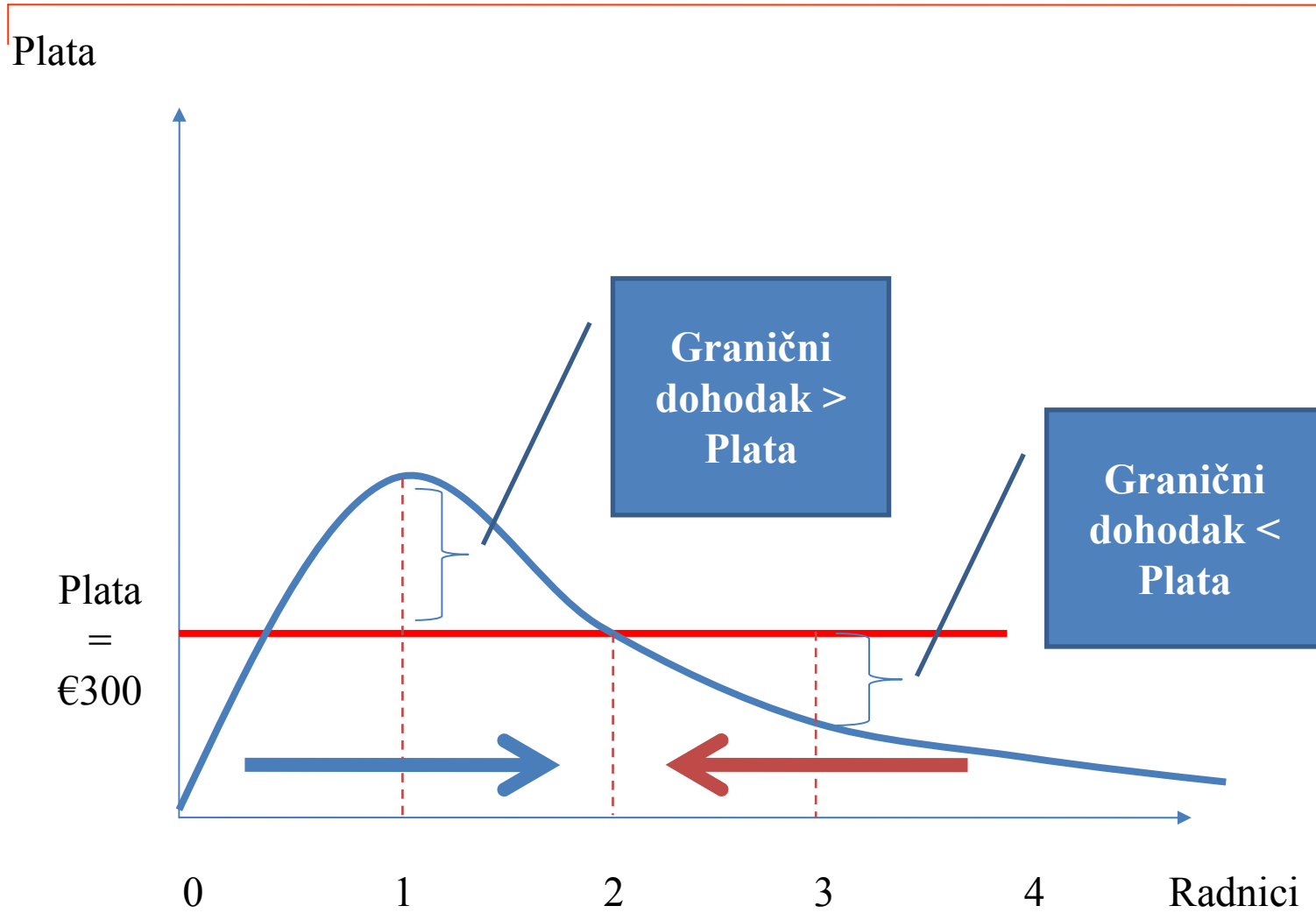
3

4

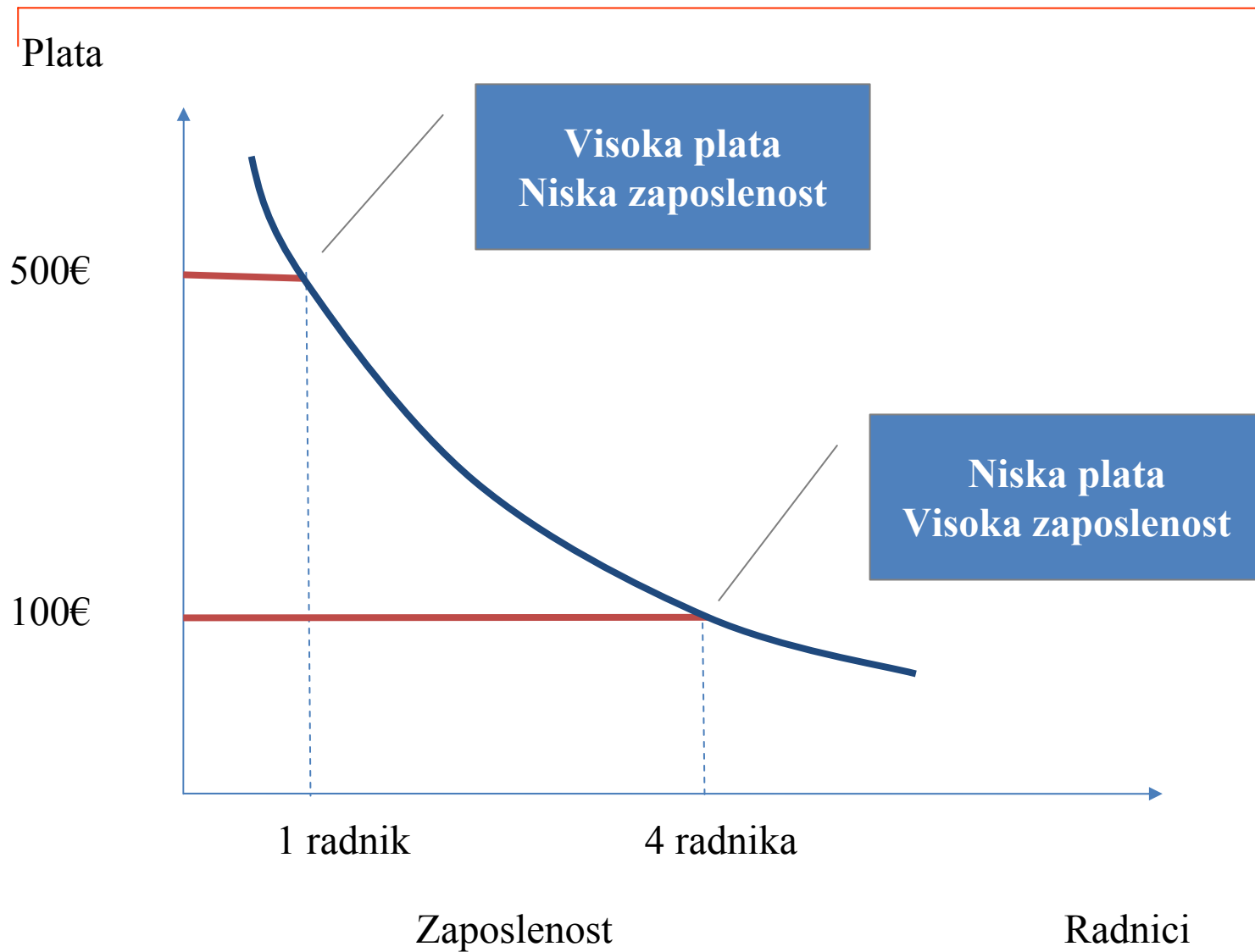
Radnici

Potražnja za radnom snagom

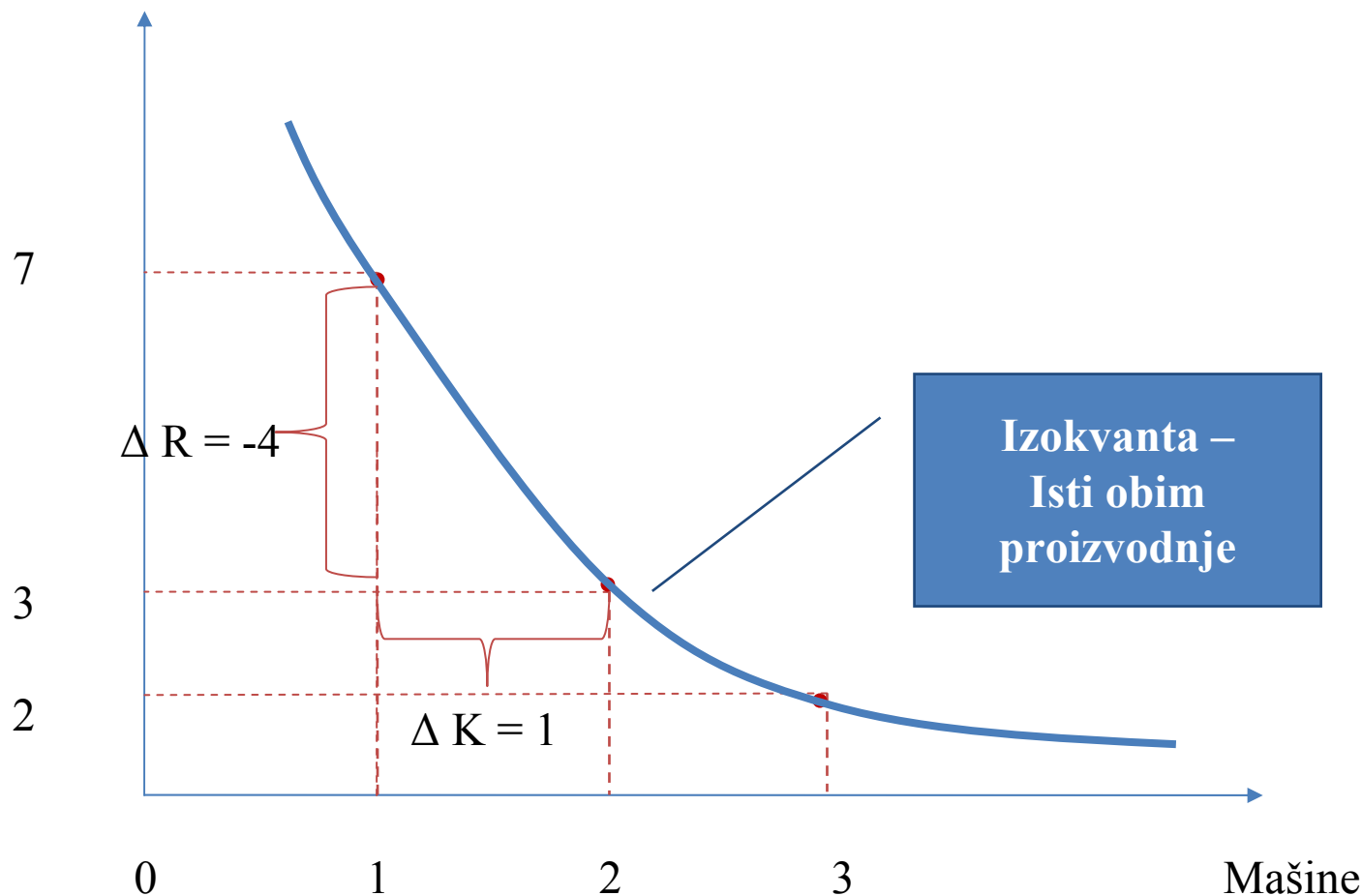

Kriva potražnje za radnom snagom

Supstitucija rada i kapitala

Radnici

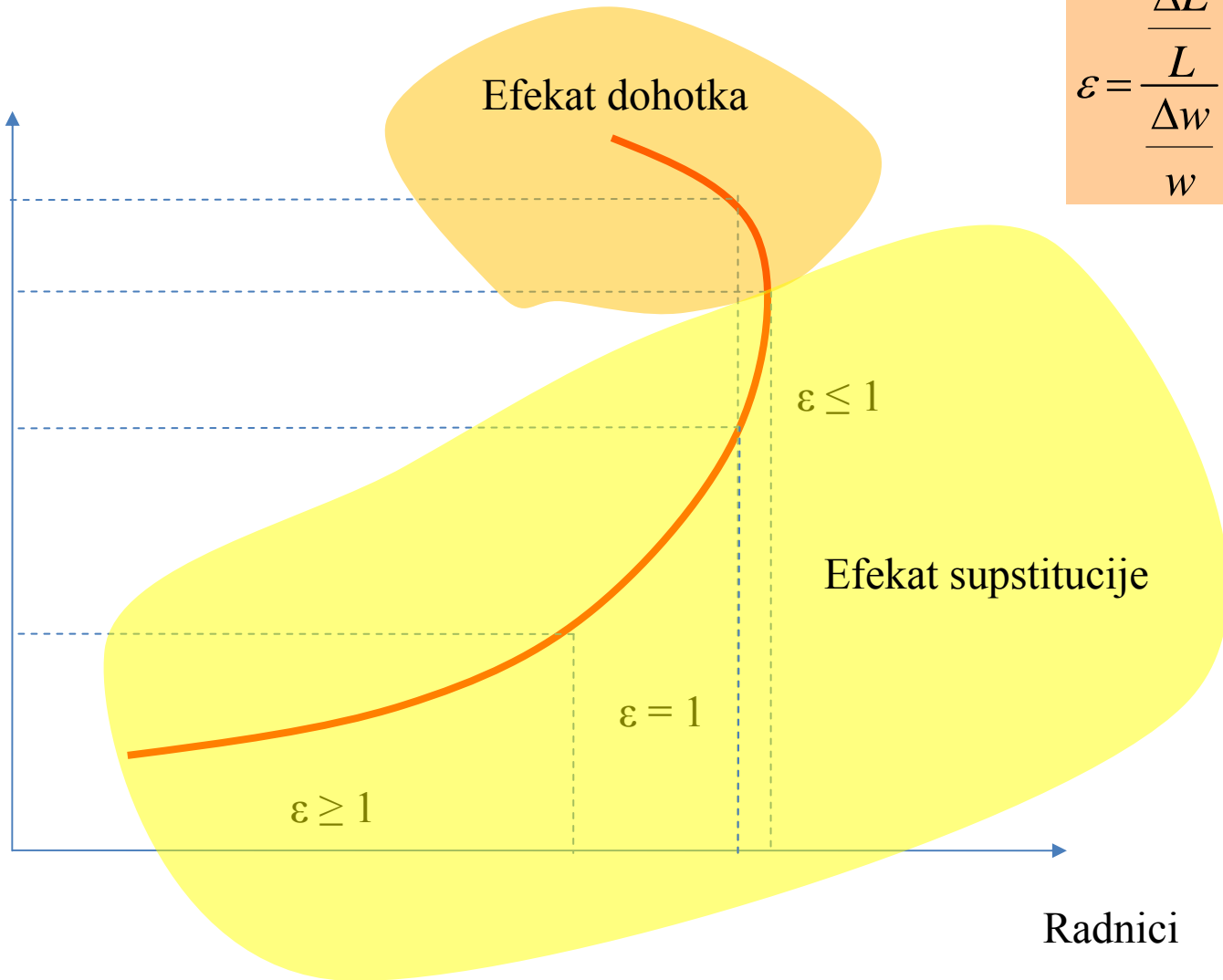
Sa porastom broja mašina (bankomata) opada tražnja za radnom snagom (šalterskim službenicima u bankama).

Ponuda radne snage

- Pojedinci maksimiziraju korisnost
- Korisnost zavisi od
 - Plate (dohotka)
 - Slobodnog vremena
- Veća plata – veća korisnost
- Više slobodnog vremena – veća korisnost
- Ukupno vreme je ograničeno – 24 sata dnevno, 7 nedeljno, 12 meseci godišnje
- Inverzna alokacija vremena
 - Više radnog vremena – manje slobodnog vremena
 - Više slobodnog vremena – manje radnog vremena

Plate stvaraju dva protivrečna efekta

Plata

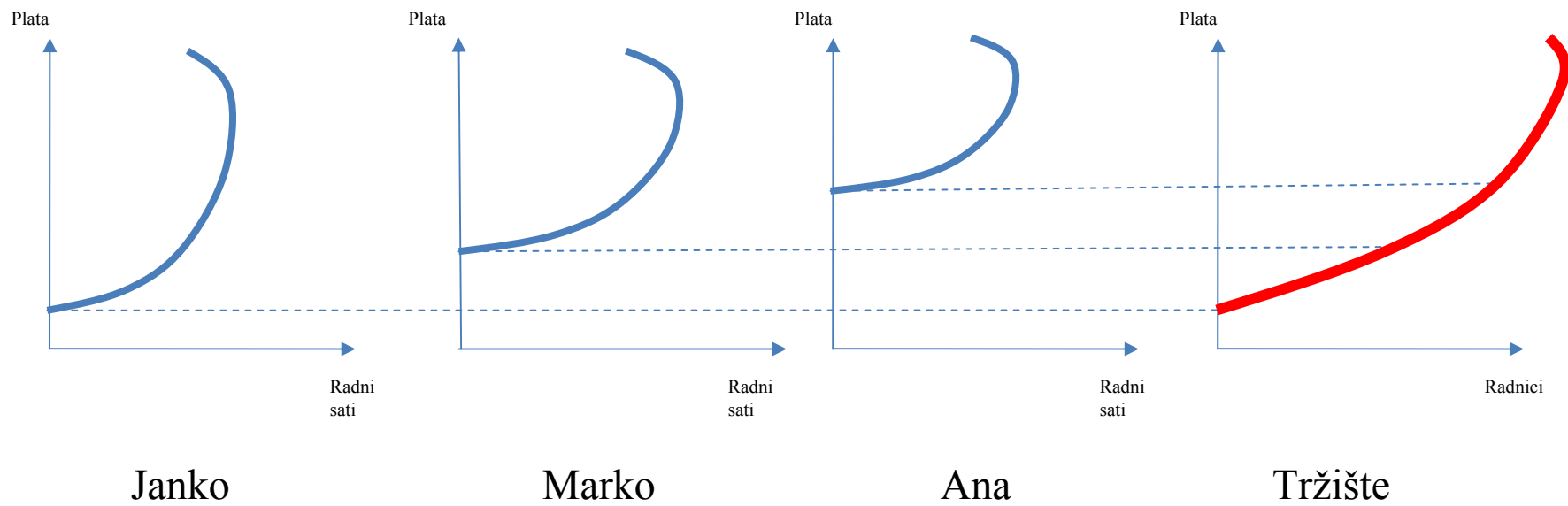

$$\epsilon = \frac{\frac{\Delta L}{L}}{\frac{\Delta w}{w}} = \frac{\%L}{\%w} = 1$$

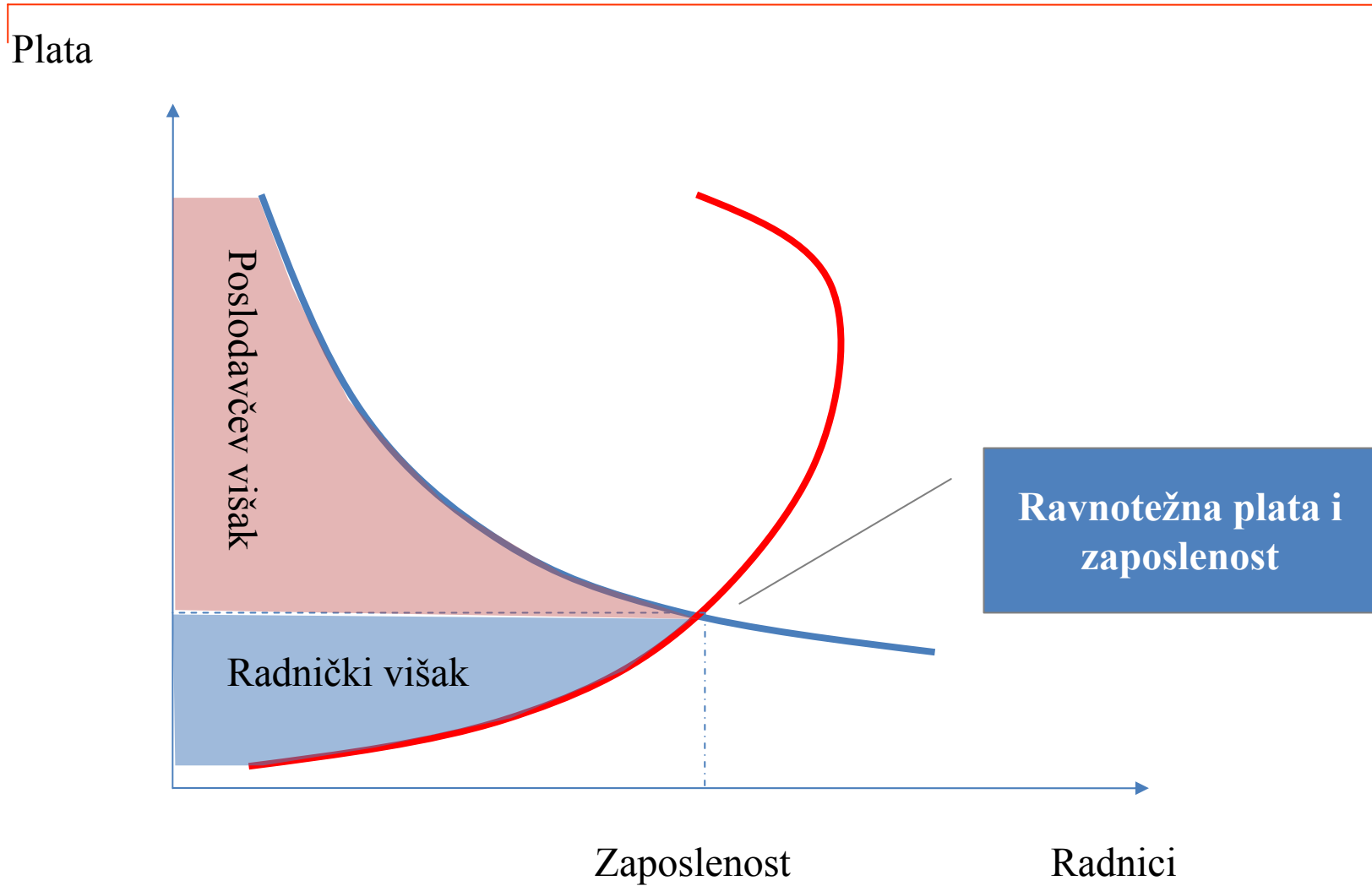
$<$
 $>$

Radnici

Formiranje agregatne krive ponude radne snage

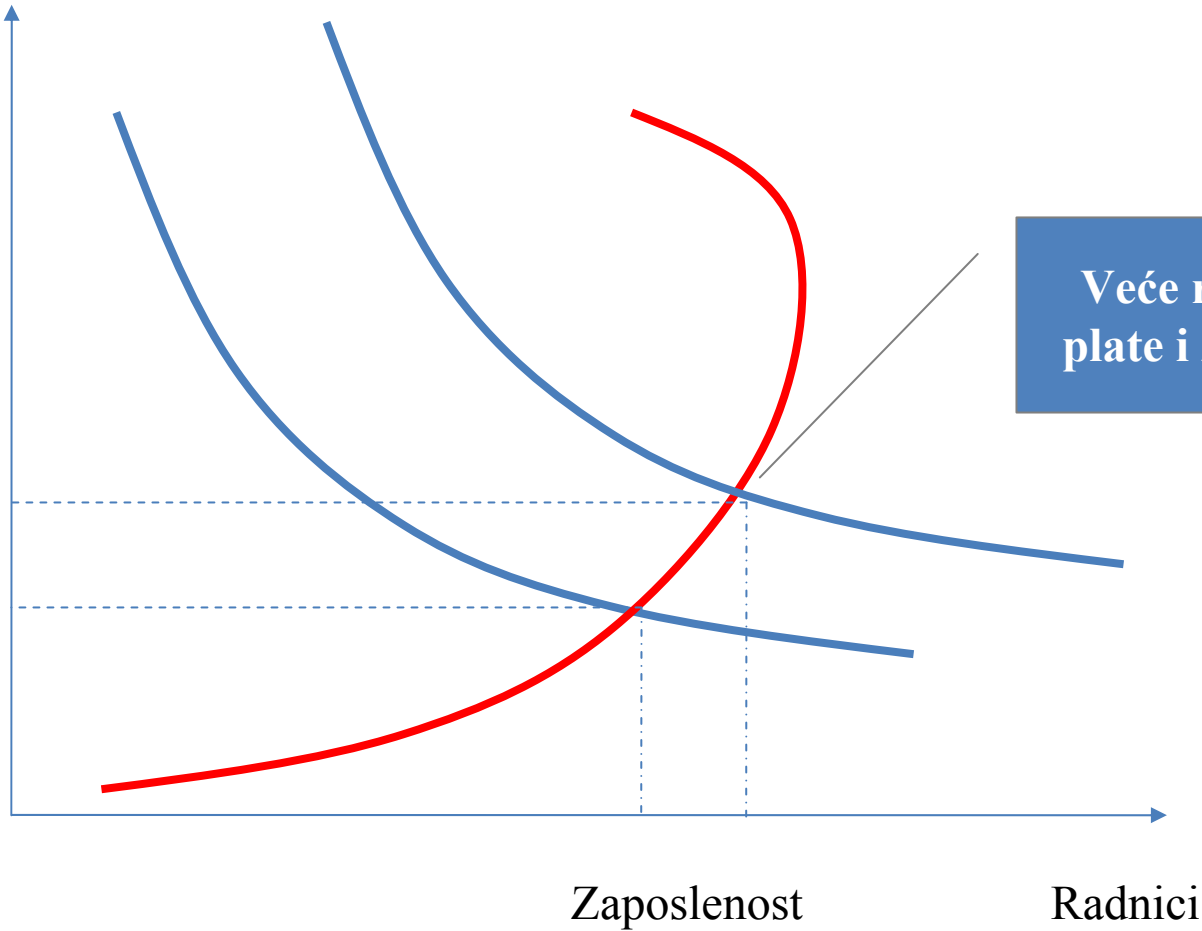

Ravnoteža na tržištu radne snage

Povećanje produktivnosti rada

Plata

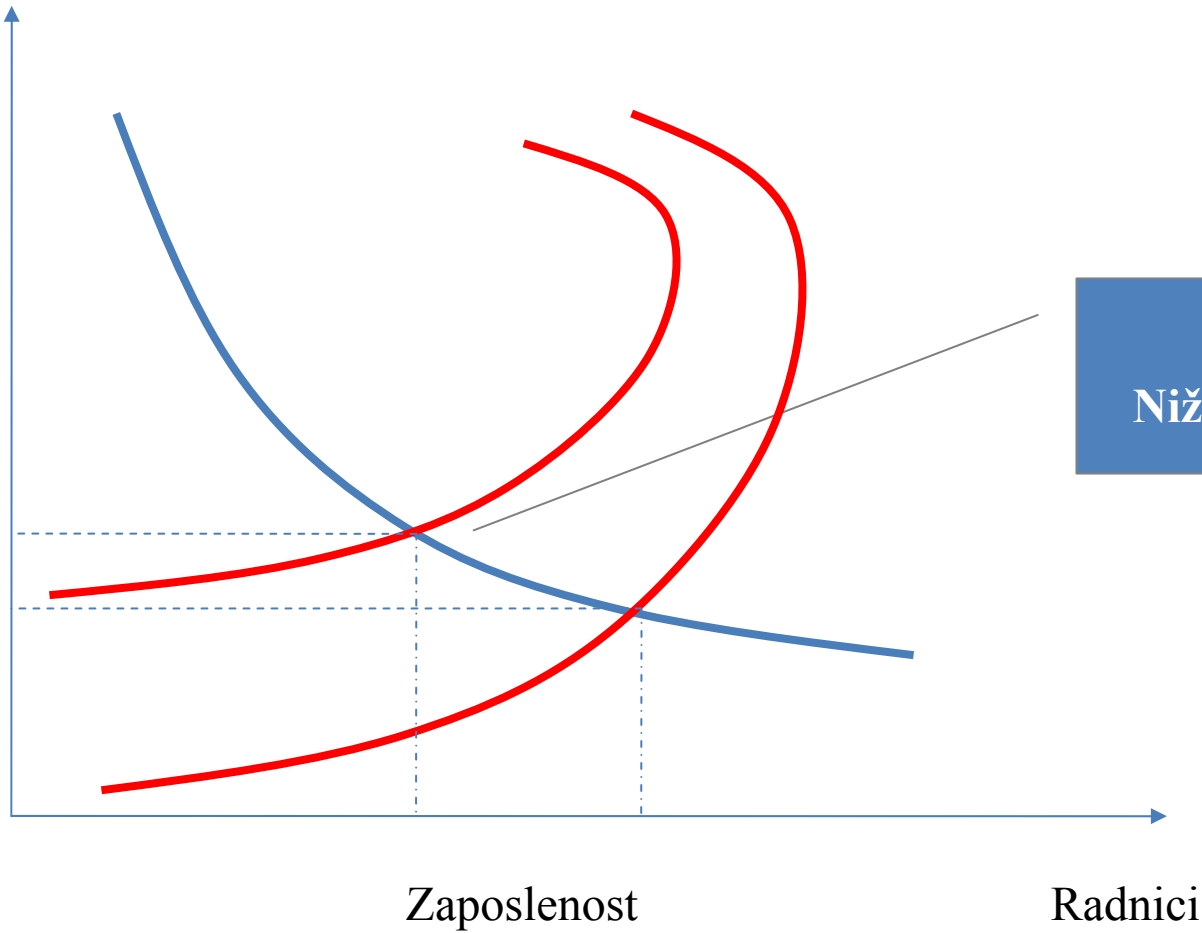
Veće ravnotežne
plate i zaposlenost

Zaposlenost

Radnici

Uticaj retkosti ponude radne snage

Plata

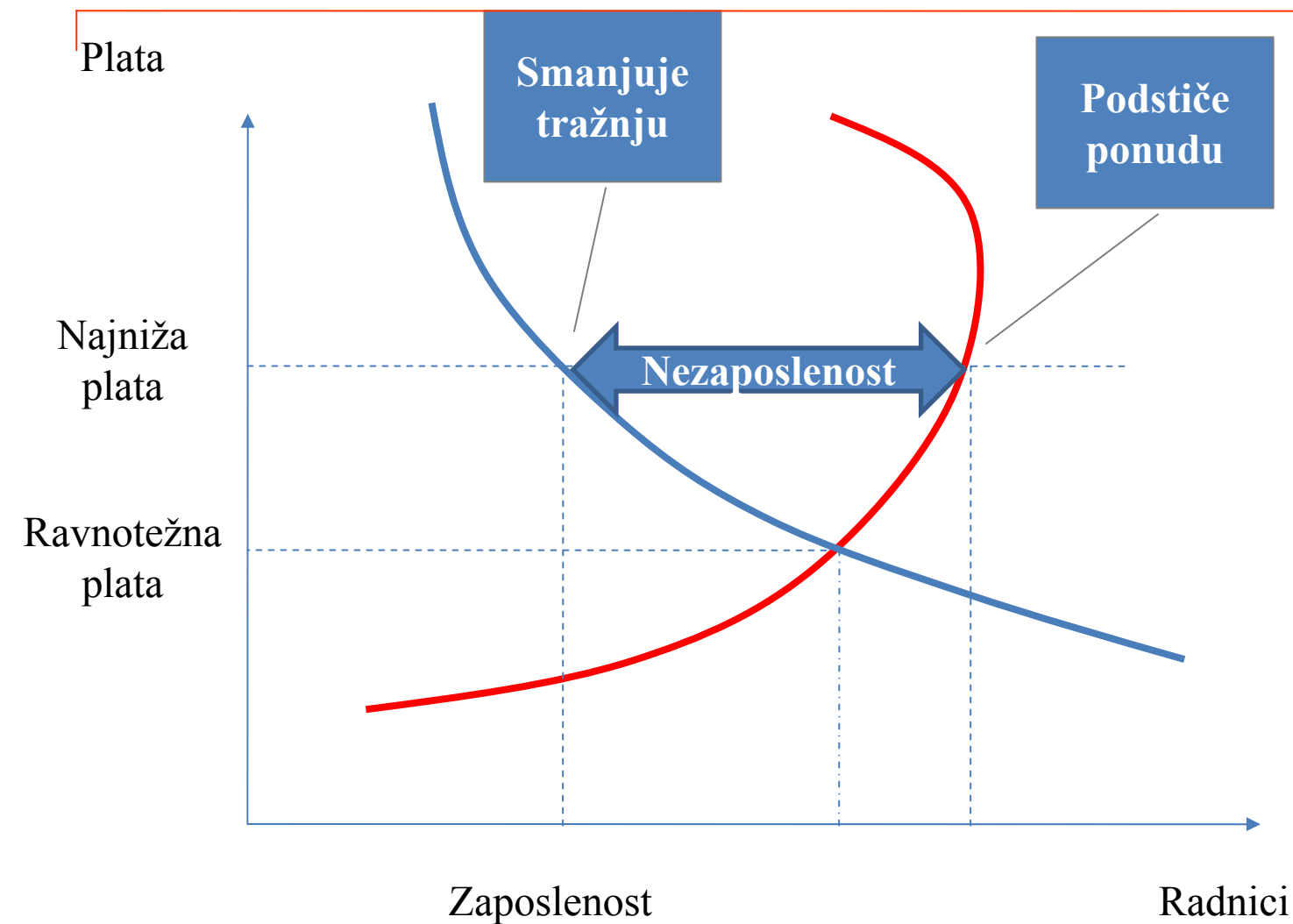
Više plate
Niža zaposlenost

Uticaj retkosti ponude radne snage

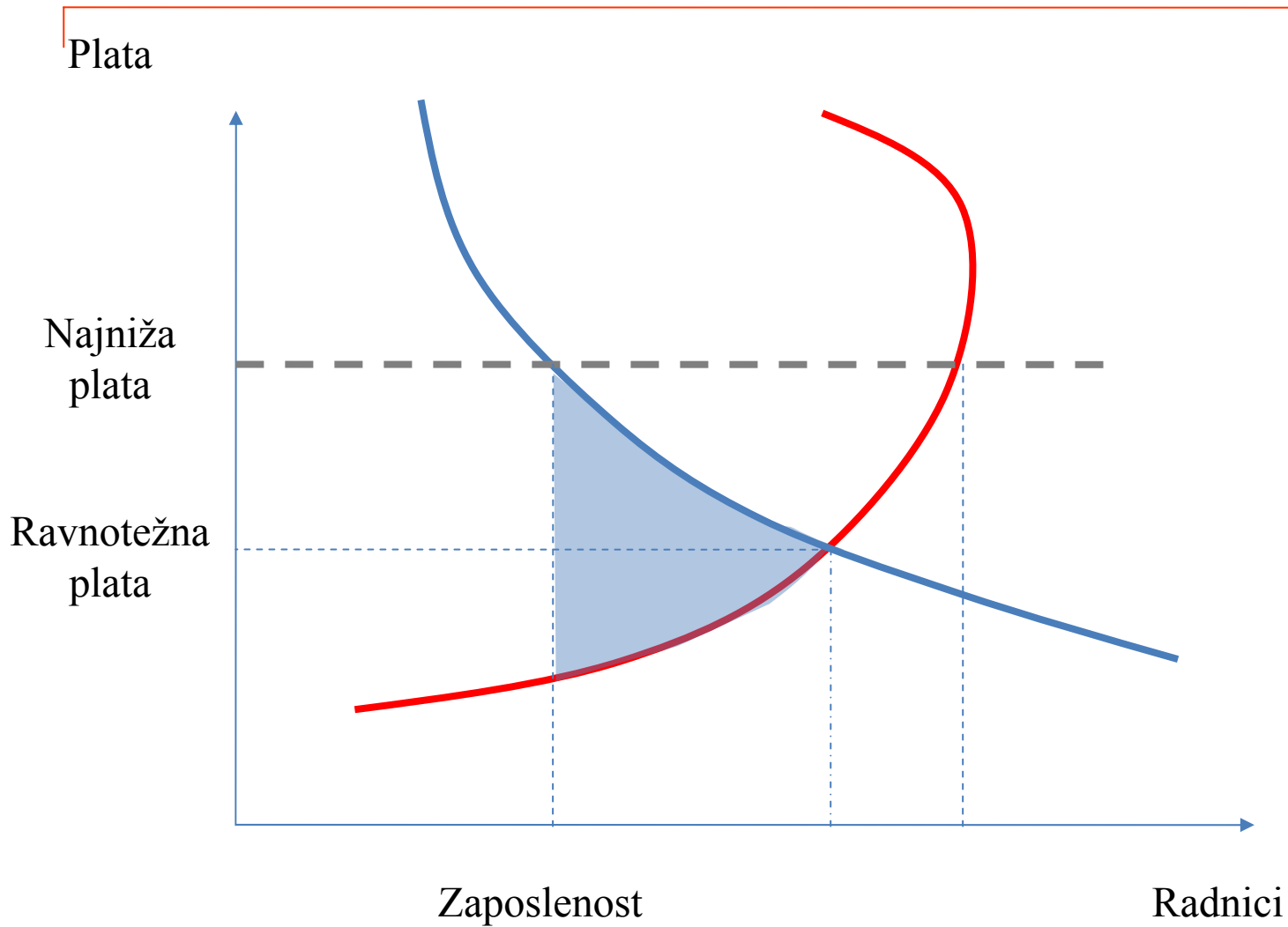
- Neki poslovi su rizični i zbog toga je ponuda rada ograničena
- U tom slučaju plata mora da sadrži i premiju za rizik, a ne samo novčani ekvivalent za produktivnost rada
- Sportisti primaju veće plate nego medicinske sestre, iako oni ne spašavaju živote, nego samo zabavljaju ljude
- Talenat zaradjuje rentu retkosti

Državna intervencija – Minimalne plate

Minimalne plate – Alokativni gubitak

Necenovna ograničenja

- Otežano otpuštanje
- Plaćanje otpremnina
- Ustezanje poslodavaca da povećaju zaposlenost kada je velika tražnja

Kolektivni ugovori, pregovori i štrajk

- Reprezentativni sindikati
- Tripartitni ugovori
- Šta su kolektivni ugovori
- Vrste
- Pregovori
- Pravi na štrajk i minimum zakonskih radnih obaveza

Porez na plate

